Howard Jacobson

MOEDERSKIND

De beginjaren van een schrijver

Vertaald door Henny Corver

2022 Prometheus Amsterdam

Voor Jakey en Neetie

Oorspronkelijke titel *Mother's Boy*
© 2022 Howard Jacobson
© 2022 Nederlandse vertaling Uitgeverij Prometheus
en Henny Corver
Omslagontwerp Jan van Zomeren
Omslagbeeld Stocksy
Foto auteur Rune Hellstad/Corbis
www.uitgeverijprometheus.nl
ISBN 978 90 446 5137 9

‘Mijn leven is een en al vreselijke tegenslagen die zich voor het merendeel nooit hebben voorgedaan.’

Michel de Montaigne

Mijn moeder is vandaag gestorven. Het is 3 mei 2020. Ze is zevenennegentig jaar. De laatste zeventig daarvan heb ik regelmatig voortekenen van haar dood gehad, waarbij ik haar 's nachts soms mijn naam hoorde roepen. Maar vannacht zweeg ze en vandaag is ze onder de radar van mijn voorgevoelens door geglipt.

Corona eist op het moment talloze levens, maar mijn moeder is niet aan een virus gestorven. Twee dagen geleden kreeg ze ineens hevige hoofdpijn, waarna ze vrijwel meteen in coma raakte. Mijn zus, die bij haar woont, en haar dochter, die om de hoek woont, waren er snel bij. Mijn broer en ik zitten in lockdown, respectievelijk in Portishead en Londen, en hebben de afgelopen tijd niet bij haar langs kunnen gaan in Manchester. Stilletjes en discreet glijdt ze definitief uit het leven weg. Zo heeft ze altijd willen gaan, zonder drukte of gedoe. Ik weet niet of ze had gewild dat we bij haar waren – ze geneerde zich voor fysieke dingen – maar ze had vast niet gewild dat we er een riskante reis voor ondernamen.

Ik vind het een naar idee dat de pijn waarover ze klaagde in haar hoofd zat. Ze was bezorgd om haar hoofd. Ook ik was toen ik klein was bezorgd om haar hoofd. Als jonge vrouw had ze zulke heftige migraineaanvallen dat ik, als ze met haar handen voor haar ogen haar bed opzocht, bang was dat ze de nacht niet zou overleven. Onze relatie was mentaal van aard. Onze hoofden waren onze gemene deler. Ik moet er niet aan denken om met pijn in mijn hoofd te sterven.

Een paar dagen voor haar overlijden hadden we elkaar nog gebeld, en afgezien van het feit dat ik alles twee keer moest herhalen – drie keer als het een grapje was – was het een goed gesprek. Begin dit jaar, bij de eerste berichten over het virus, had ze haar verbazing geuit over het feit dat ik zulke uitgebreide voorzorgsmaatregelen nam. 'O Howard, je gaat je dáár toch niet druk over maken?' Alsof zij het er niet bij me had ingehamerd altijd voorbereid te zijn op eventualiteiten die zelfs de meest dystopische ziener en de dwangmatigste denker niet hadden kunnen verzinnen.

Op de dag dat ik het ouderlijk huis verruilde voor de universiteit vermaande ze me om voldoende toiletpapier mee te nemen.

'Hoeveel bedoel je: tot mijn bachelor?'

'Tot je gesetteld bent.'

'Ik denk dat ze in Cambridge wel toiletpapier hebben,' zei ik. Maar ik pakte niettemin voor alle zekerheid een rol in.

En toch, nu we te maken hadden met een calamiteit die zich kon meten met haar grootste angsten, kreeg ze ineens iets tegendraads zorgeloos. 'O Howard...' Het was alsof Mr Micawber je moeder was. Het ene moment in peilloze somberheid verzonken over het noodlot dat vanuit het niets kon toeslaan, even later vrolijk achter op een koets kastanjes peuzelend uit een papieren zak. Was ze geen zevenennegentig geweest en bedlegerig, dan had ik haar tot een radslag in staat gezien.

Maar rond ons laatste gesprek had ze zich bedacht en was ze weer de oude vertrouwde doemdenker. 'Ik ben erachter wat dat virus van plan is,' zei ze. 'Het is pas tevreden als het alles en iedereen heeft uitgeroeid.' En ze begon in dezelfde adem over kaas. Ik stuurde haar regelmatig pakketjes oude cheddar, omdat we thuis allemaal dol zijn op oude cheddar (idealiter gegrild op geroosterd brood), maar ook omdat ze niet van bonbons houdt en weinig met bloemen heeft. Deze cheddar

laat zich uitstekend grillen. 'Maar je moet geen nieuwe sturen, hoor,' zei ze. 'Het kost je vast een vermogen.'

Ik kon het betalen, zei ik. Haar redenatie was soms niet helemaal te volgen, maar ik meende te begrijpen waarom ze vervolgens vroeg hoe het met mijn boek ging.

'Goed, hoor.'

'Wat is het ook alweer?'

'Een memoir.'

'Waar gaat het over?'

'Over mij, ma, wat dacht je dan?'

Ze klonk bezorgd. 'Is dat wel verstandig?'

'Vast niet.'

'Wat schrijf je dan over jou?'

Was ze bang dat ik over mijn mislukte huwelijken zou schrijven? Mijn mislukte vaderschap? De vrienden die ik had laten stikken? Mijn talent om nooit echt gelukkig te zijn? Over haar?

'Over hoe ik schrijver ben geworden.'

'Je bent altijd schrijver geweest.'

'Dat weet ik, maar ik heb pas op mijn veertigste echt iets geschreven.'

'Je veertigste? Dat bestaat niet.'

'Toch wel.'

'Ik geloof er niks van.'

'Toch is het zo.'

'Wat weerhield je dan?'

'Dat is een van de vragen die in dit boek aan de orde komen. Maar kort en goed: dat ik joods ben.'

'Dat je joods bent! O, je gaat toch geen nare dingen schrijven, hè?'

'Ik hoop van niet, want mijn joods-zijn heeft me dan misschien belemmerd, het heeft ook gemaakt dat ik ben gaan schrijven.'

Ik zei zojuist al dat haar logica soms onverwachte bochten maakte, maar wat ze toen zei schoot recht het domein van het ongehoorde in. Ze zei dat ze van me hield.

Tot mijn schande moet ik zeggen dat ik het uitschaterde. 'Ma,' zei ik, 'zulke dingen zeggen wij niet tegen elkaar.'

En dat was ook zo. Liefdespraat was niets voor ons.

'Nou, toch hou ik van je.'

Ik had op dat moment moeten beseffen dat ze stervende was. Ik had om haar opmerking gelachen, maar eigenlijk was ik overmand door gevoelens die ik niet bij mezelf herkende. 'Dat is fijn,' zei ik... en stortte me in de diepe, donkere kamers van het tot dan toe nooit verwoorde: '...want ik hou ook van jou.'

Zo. Het was eruit. Zij bijna honderd, ik ver in de zeventig, en eindelijk hadden we gezegd dat we van elkaar hielden.

Ik sta er nog versteld van.

Waarvan? Dat we het hadden gezegd of dat het zo lang had geduurd?

Beide.

Omdat ik deze herinneringen ben gaan optekenen toen ze nog leefde, zal ik haar al schrijvend presenteren alsof ze nog leeft. Tegenwoordige of verleden tijd doet er bij een terugblik feitelijk niet toe. Dingen die niet gebeurd zijn hadden gebeurd kunnen zijn of kunnen nog gebeuren. Een mens kan zich ook té druk maken over precieze details. Het beste is om de vensters open te zetten en de wind van wellicht vrijuit naar binnen te laten waaien.

1
Babyverdriet

Ik word geboren. Het is augustus 1942. Mijn vader loopt zijn kazerne in Wales uit, steekt zijn hand uit en voelt geen regen, kijkt omhoog en ziet geen bommen, hoopt dat de kalme hemel goeds belooft voor mijn moeder, die elk moment van mij kan bevallen, al ís bevallen misschien, en stapt op de trein. Mannen vonden het destijds niet nodig om het wonder der schepping met eigen ogen te aanschouwen; in de buurt zijn was voldoende. Ik vermoed dat hij in zijn sas zal zijn dat ik een jongetje ben. Jaren later zal hij bokshandschoenen voor me kopen, nu stelt hij zich misschien al een paar rondjes met zijn zoon voor terwijl hij zich op de treinbank nestelt en in slaap valt. Voor een actieve man slaapt hij veel. Dat gen zal ik van hem erven. Het boksgen helaas niet. Het is nog een beetje vroeg in het verhaal om te bekennen dat ik hem tegenviel. Maar ik kan hem niet introduceren zonder ook de wroeging te introduceren waarmee ik elke herinnering en gedachte aan hem omkleed. 'Het spijt me, pa, dat ik niet de jongen was die je zou hebben gekozen als je er zelf een uit de doos had mogen pakken.'

Mijn moeder moet blij zijn geweest hem te zien. Ik had haar een paar zware uren bezorgd en er kropen spinnen over de sprei. We zaten in landelijk Cheshire vanwege de bombardementen op Manchester. Aan die bommen had mijn vader weinig kunnen doen, maar voor spinnen was hij de juiste man. Ik zie hem de zaal binnenlopen met een bos bloemen in een van die klauwhamerhanden van hem. Hij had zijn snor bijgepunt en droeg zijn regimentsbaret schalks schuin op zijn hoofd. Het was een knappe kerel. Ik moet ook blij zijn geweest om hem te

zien. Dus dat is papa, zal ik hebben gedacht. Die mag er wezen.

Volgens de familiemythologie kwam het door mijn merkwaardige ligging in de baarmoeder dat ik nooit de koprol of salto achterwaarts heb gekund; dat ik altijd last had van reisziekte – zelfs achter mijn driewieler hing een ketting – en nog altijd niet tegen achteruitrijden in een taxi of bus kan; en dat ik niet in staat was – en ben – om aan stangen te zwaaien, in lantarenpalen te klimmen, plattegronden te tekenen, de marathon te lopen, pakjes netjes in te pakken of hondenpoep op te ruimen.

Mettertijd zag ik meer in een andere verklaring, die ook met de baarmoeder te maken had maar lastiger te verifiëren was: dat ik als jood was geboren.

Als je in Litouwen je trui binnenstebuiten draagt, zeggen ze dat je 'aan het verjoodsen bent'.

Het is duidelijk wat ze daarmee bedoelen. De jood is anders georiënteerd. Twee linkerhanden, de kluts kwijt, verkeerd om. Foutje van de natuur.

'Onzin!' zegt mijn moeder. 'Je vader was heel handig.'

Ze heeft gelijk. Ik moet oppassen niet iedere jood met mij te vereenzelvigen of 'joods' gelijk te stellen met lichamelijke incompetentie. 'Mijn handen zijn zo stuurloos dat ik niet in staat ben zodanig te schrijven dat ik het zelf kan lezen,' schreef Montaigne, en die was niet joods. Evenmin was hij, zoals hij zelf erkende, in staat 'een havik op de hand te dragen en haar te laten vliegen, of jachthonden orders te geven, of tot een paard te spreken.' Terwijl mijn vader achtereenvolgens gewerkt heeft als meubelstoffeerder, kleermaker, vervaardiger van salontafels, taxichauffeur, ballonwerker – daarmee bedoel ik dat hij ballonnen tot dierenfiguren draaide, niet dat hij het luchtruim koos. Ik betwijfel of hij het converseren met paarden er beter vanaf bracht dan Michel Eyquem de Montaigne, maar hij heeft wel eens een paard tot staan gebluft, en dat paard werd bereden

door Sir Oswald Ernald Mosley, leider van de British Union of Fascists, in omstandigheden die ik op een opportuun moment uit de doeken zal doen. Laat ik hier volstaan met te zeggen dat Mosley een kleine gespierde jood woedend op zich af zag komen, dat hij, laf schoelje dat hij was, achter de nek van zijn paard wegdook en het dier de klap liet opvangen die voor hem was bedoeld.

Het is maar een idee, maar zou mijn vaders multivaardigheid – hij knapte ook auto's op, legde elektra aan, deed loodgieterswerk, dekte daken, repareerde wasmachines, bracht in elk huis dat we bewoonden een doorgeefluik aan tussen keuken en woonkamer – de verklaring kunnen zijn voor het feit dat mijn handen nergens toe in staat zijn? Ze zijn – behalve om te typen, en daarvoor gebruik ik alleen mijn linker wijsvinger – nooit nodig geweest.

Heeft een schrijver meer nodig dan een wijsvinger?

Nou, ik kan wel iets bedenken. Onaangepastheid. Ik huldig de theorie dat alleen ongelukkige, slecht in hun vel zittende, onhandige, schutterige types hun bestemming zoeken in de kunsten. Waarom zou je de wereld een andere gedaante willen geven? Alleen als je je er niet in thuis voelt, toch? Ik ben in alle opzichten, en dat houdt ook joods-zijn in, verkeerd om uit mijn moeders schoot gekomen.

'Ach, schei toch uit!'

Wijst mijn moeder me terecht. Ik overdrijf niet als ik zeg dat ze nooit zal opmerken als ze ook kan terechtwijzen. Wij zijn een gezin dat terechtwijst, dat zijn we altijd geweest. Misschien zijn we allemaal uit de buik gekomen met iets om over te klagen.

We kibbelden vaak over de vraag hoe ver je jeugdherinneringen kunnen teruggaan. 'Ik vraag me af of je iets te verbergen hebt,' zei ik vaak tegen haar. 'Waarom geloof je me anders nooit als ik zeg dat ik alles nog weet? Spinnen die over je buik kro-

pen. Inslaande bommen. Het kanongebulder aan de overkant van het Kanaal. Het leed van het joodse volk.'

Ze was zo beleefd om te lachen – een heerlijke, warme, melodieuze lach, alsof de grap haar onverhoeds overviel. Mijn vader zou zijn hele leven dol zijn op die lach, en omdat die een bijzonder timbre had wanneer ik de aanleiding was – dat klinkt ijdel, maar dat is het niet – moedigde hij me aan om haar die lach te ontlokken. *Zeg eens tegen je moeder wat je net tegen mij zei. Vertel haar van dat varken*. (Over dat varken later meer.) Als ik op dreef was, kon ik haar laten lachen tot de tranen van onder haar bril over haar wangen liepen. Mijn vader keek stralend toe. En dan haakte hij in, en ook zijn lach had een bijzonder timbre. Het was alsof ik hun postillon d'amour was.

Waarom ze dacht dat ik ditmaal een grapje maakte weet ik niet precies.

'Waarom heb ik anders zo'n lang gezicht?' vervolgde ik dan. 'Ik ben op een slecht moment om joods te zijn als jood ter wereld gekomen.'

'Je bent in een heel fijn rusthuis in Cheshire ter wereld gekomen. Op Prestbury vielen geen bommen. Je was mijlenver van het Kanaal. Meestal sliep je als een roos. Je woog tegen de tien pond, je had een ronde toet en een blos als een abrikoos.'

Let wel, over spinnen zei ze in deze context niets. Pas later, toen ze zich zorgen begon te maken over mijn temperament, kwam ze met de theorie dat ik door toedoen van die spinnen een somberaar was geworden. Als beeld stond dat me wel aan. Al voordat ik taal had, had ik een spin over mijn hersens lopen.

Er moeten culturen bestaan waarin de uitdrukking 'je hebt spinnen over je hersens lopen' je inwijding in de waanzin van de kunst uitdrukt. Mijn eigen cultuur heeft een minder beeldrijke, brutere opvatting van inwijding. Die maakt van ieder jongetje een geamputeerde. Of althans een semigeamputeerde. Waarin dát je inwijdt kan alleen de tijd leren.

EEN ZOONTJE DAN VAN ACHT DAGEN
ZAL U BESNEDEN WORDEN,
AL WAT MANNELIJK IS IN UW GESLACHTEN...

Tegenstanders van besnijdenis wijzen op het barbaarse van dat ritueel – het verwonden, het verminken, het primitieve, de brute perversie dat er iets wordt verwijderd wat God in Zijn oneindige wijsheid gegeven heeft en ons nu in Zijn oneindige wispelturigheid wil laten weghalen. Een bezwaar dat die mensen vergeten te noemen – al zou het hun standpunt evenzeer schragen als het hierboven genoemde – is de vernedering dat je intieme delen voor de voltallige familie tentoon worden gesteld.

Mijn dierbare, beschermende moeder, die niet toestond dat iemand me een haar krenkte, haalt adem om opnieuw 'onzin' te roepen. Volgens haar is acht dagen na de geboorte te vroeg om besef te hebben van vernedering.

En pijn dan, ma?

Maar dat meen ik niet echt. Ik ben er niet op uit haar verwijten te maken voor wat ze heeft laten gebeuren, voor wat ze – laten we wel wezen – niet had kunnen voorkomen zonder ruzie te krijgen met mijn aartstraditionele vader en haar hele omgeving van zich te vervreemden. En feitelijk ben ik ook niet tegen de ingreep op zich. Uit esthetisch oogpunt heeft die mijn zegen. Maar een psycholoog die ervoor heeft doorgeleerd heeft me eens verteld dat de hyperhechte moeder-zoonrelatie, vereeuwigd in joodse grappen en verhalen, voortkomt uit het schuldgevoel dat zich op de Achtste Dag in de moederboezem vestigt. Sommige moeders schijnen daarna hun kind niet meer te kunnen zogen, en zo wordt de keten van wroeging en onuitputtelijk compenseren langer en langer, tot in het oneindige.

Omdat mijn moeder en ik in deze fase van mijn leven inwisselbaar zijn, zal ik het voor haar zeggen: *Onzin*.

Ik ben namelijk nooit melk tekortgekomen. Het Jiddische woord *ongesjtopt*, dat 'tot barstens toe volgepropt' betekent, omschrijft mijn eerste levensjaar perfect. Ik was zo met melk ongesjtopt dat ik amper wakker kon blijven. Maar leg dan eens uit waarom foto's van mij in de kinderwagen, of rammelend aan mijn ledikantje als ik wél wakker ben, een misfit in babygedaante laten zien.

Zo herinner ik mezelf, mijn moeders scepsis ten spijt: als een mislukte baby, metafysisch uit het lood, maar vooral ongelukkig in zijn lichaam, vernederd door alle parafernalia van het babyleven en het kinderwagenbestaan, niet opgetild willen worden, niet neergelegd willen worden, gaan huilen als hij rondgereden wordt, verstijven als hij gewiegd wordt, ongemakkelijk in het soort kleren dat voor hem wordt uitgezocht door mensen die vergeten zijn hoe het is om een baby te zijn. Een luierpakje is voor geen enkele baby voorkeurskleding. Maar omdat ik altijd zo ernstig keek, zag ik er in mijn luierpakje helemáál ongerijmd uit. Het knevelde me als een bandage – al was bakeren naar verluidt uit de mode – en gaf anderen toegang tot God mag weten wat of waarom via een rij metalen drukknopen die op mijn buik liggen tot een kwelling, en elke andere houding tot een vernedering maakten. Er zijn weinig kledingstukken die zich minder lenen voor vrij bewegen dan een luierpakje. Niet dat vrij bewegen in mijn aard lag. Stuurs zitten, dat lag in mijn aard. Het was spijtig dat niemand op het idee kwam om een stuurs-zitpakje voor me te kopen of te ontwerpen, een Hamlet-hansop – even inktzwart als de mantel die de prins droeg om zijn moeder duidelijk te maken dat hij wist dat ze gezwicht was – met bijpassend slabbetje.

Het affront ging dieper dan kledingstijl. Het vernederende zat voor mij niet alleen in hoe mijn moeder me omhulde en knevelde, want naakt voelde ik me geen haar beter. Ik rebelleerde tegen mijn eigen omhulsel – de romige molligheid,

het bolle, de kuiltjes, de ribbels babyspek in mijn knieholten. Bekijk een willekeurig rococoplafond en je ziet baby's die niet alleen zwelgen in hun glibberige vetheid, maar zich ook nog in allerlei bochten wringen om elke huidplooi en vleeskwab vanaf de grond zichtbaar te maken. Benijd ik ze om hun onbetamelijke uitbundigheid? Misschien wel. Maar zoals elke daad van jaloezie is mijn afgunst vergeefs. De middelen om te dartelen zijn niet iedereen gegeven, en de middelen om als een putto te dartelen zijn een jood zeker niet gegeven. Kijk als je weer eens onder een rococoplafond staat eens goed omhoog. Hoeveel van die cherubijntjes zien eruit alsof ze Menachem of Pinchas heten?

Vergun me een onwelvoeglijkheid. Het zogenoemde 'verschonen' beviel me al evenmin. Verschonen niet in de zin van excuseren, maar in de hygiënische betekenis.

In deze fase van het babybestaan draait alles om schaamte. Het is de ene onwaardigheid na de andere. Sommige mensen zitten daar niet mee, anderen wel. Die laatste categorie zoekt zijn toevlucht in kunst om zijn vernederingen te sublimeren. Schep een andere, grotere wereld en je vindt in die wereld een andere, grotere rol voor jezelf. Wanneer de drang om te schrijven zich bij mij manifesteerde staat me niet meer bij, maar ik weet nog wel waaróm ik wilde schrijven. Als ik als eerste kritiek op mezelf uitte, bleef ik de schaamte voor. Door om mezelf te lachen sneed ik anderen die me zouden uitlachen de pas af.

Zo is het gekomen dat ik al onnatuurlijk vroeg wist dat ik schrijver moest worden. Zure, ondankbare, afstotelijke ventjes zoals ik zijn – ik moet het helaas zeggen – voorbestemd voor het schrijverschap. Voor lezers die van boeken houden kan het een nogal schokkende ontdekking zijn dat er aan hun auteurs veel minder is om van te houden. De beste manier om daartegenaan te kijken is deze: net zoals God de mens uit stof heeft geschapen, is het magische van kunst geschapen uit onaanzienlijk materiaal.

Ik was mijn moeders eerste kind. Bij mijn geboorte was ze nog geen twintig; haar jongere zusje was waarschijnlijk net de eencijferige jaren voorbij. Ook mijn grootmoeder was nog jong en moest nog grootmoeder van haar andere kleinkinderen worden. Je zou kunnen zeggen dat ik voor iedereen een leerervaring was; ze hebben in elk geval flink op me geoefend. Hoewel ik graag terugkijk, is er veel dat ik liever vergeet, en een element daarvan is dat ik niet graag uitweid over hoe onervaren ze waren of hoe vaardig ze werden. Maar het is wel zo dat hun leerschool een laboratorium voor moeders was, en ik het biologische specimen.

'*Onzin!*' Ik hoor het hen in koor roepen – mijn trio spinnende schikgodinnen, mijn Faten, mijn Andrews Sisters. '*Onzin!*' '*Onzin!*' '*Onzin!*'

Dat ge-onzin verraadt mijn origine van moederskant. Ik was al ruimschoots middelbaar toen ik ontdekte dat mijn moeders grootouders alle vier afkomstig waren uit Litouwen. 'Rusland' was het universele antwoord op al onze vragen over vroeger. Waar kwamen we vandaan? Daar vandaan, ver weg. Waar was daar? Ze leken de kant van Sale en Altrincham op te wijzen. Hale Barns. Wilmslow. Welgesteld joods Manchester-Zuid, al wisten we drommels goed dat we daar niet vandaan kwamen. Maar als je even doorvroeg, vertelden ze dat ze oorspronkelijk ergens uit de buurt van Rusland kwamen. Waar precies deed er niet toe. Het woord 'Rusland' was genoeg om een onwelriekende negorij van bijgelovige, joden hatende varkenshouders hoog in de Oeral op te roepen. Novoropissik noemde ik het, en ik ben er nooit naar terug geweest. 'Denk liever aan andere dingen,' adviseerden mijn ouders. 'We zijn nu Engels. Wees dankbaar en maak je huiswerk.' Maar de aanwijzingen lagen voor het oprapen. Onder de joden zijn Litouwers de grote geringschatters. Toen de joodse opwekkingsbeweging die wij het chassidisme noemen zich in de achttiende eeuw verspreidde

De auteur op de arm bij zijn moeder

vanuit wat toen nog de Oekraïne heette, ondervond ze vooral tegenwerking van de Litouwse mitnagdiem, letterlijk 'tegenstanders'. De mitnagdiem beschouwde het joodse geloof als ascetisch, rationeel, intellectueel – een religie van het verstand. 'Onzin,' zeiden ze toen de chassidiem uit het oosten kwamen buitelen, pantheïstisch, populistisch, charismatisch, een leger Karamazovs met zwiepende pijpenkrullen.

Ironisch genoeg was dat nu net het gebied waaruit mijn vaders familie was komen buitelen, terwijl hij het tegenovergestelde was van een chassied. Voor de muziek van het geloof was hij toondoof. Maar hij bezat wel die grote Russische ziel, waarmee ik bedoel dat hij als een kozak de *kazatski* kon dansen en dat op menige familiesimchat ook deed (een *simchat* is een feest waarbij je Russische vader, als je het geluk hebt die te heb-